

ZATEPLOVANIE, REKONŠTRUKČNÉ PRÁCE A OCHRANA CHRÁNENÝCH DRUHOV ŽIVOČÍCHOV

Pokyny pre stavebníkov

Ako postupovať v prípade plánovanej rekonštrukcie domu

Vzhľadom k veľkej pravdepodobnosti výskytu chránených druhov živočíchov v bytových domoch resp. domoch podobnej konštrukcie treba mať na zreteli aj túto okolnosť a tomu prispôsobiť aj stavebné práce.

Prvým krokom je zistenie, či sa na budove nachádzajú hniezda alebo úkryty týchto živočíchov. Túto **povinnosť pre stavebníka** zakotvuje aj smernica Ministerstva životného prostredia a Ministerstva dopravy a regionálneho rozvoja. Presne stanovuje, aby stavebník resp. ním poverená osoba (projektant, správca budovy a pod.) **požiadala za účelom potvrdenia alebo vylúčenia výskytu chránených druhov živočíchov v budove o informáciu (záväznú stanovisko) orgán ochrany prírody a krajiny (Okresný úrad Ilava, Odbor starostlivosti o životné prostredie).**

Fáza tvorenia projektovej dokumentácie resp. podanie projektu na stavebný úrad

1. **Osloviť orgán ochrany prírody** (Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie).

Ak štátny orgán ochrany prírody a krajiny nie je schopný objektívne posúdiť výskyt chránených druhov živočíchov – vtákov a netopierov v budovách, môže sa obrátiť na odbornú organizáciu - Štátnu ochranu prírody SR alebo na inú právnickú alebo fyzickú osobu (napríklad Slovenská ornitologická spoločnosť Slovensko, Spoločnosť pre ochranu netopierov na Slovensku), ktorá má odborné predpoklady na posúdenie výskytu chránených druhov živočíchov v budovách a navrhnutie ochranných a kompenzačných opatrení pri realizácii stavebných úprav a údržby budov;

2. **Vyžiadanie si stanoviska** resp. **odborného posudku spracovaného spôsobilou osobou** vyššie menovaných organizácií;
3. **Zapracovanie** zistených skutočností o chránených živočíchoch **do projektovej dokumentácie stavby**;
4. Podanie žiadosti o stavebné povolenie.

Fáza stavebná a zistenie tejto skutočnosti pri samotných stavebných prácach

1. **Neodkladne kontaktovať orgány ochrany prírody alebo členov organizácií - Slovenská ornitologická spoločnosť Slovensko, Spoločnosť pre ochranu netopierov na Slovensku**;
2. V spolupráci s týmito organizáciami prerušiť stavebné práce na nevyhnutnú dobu, tak aby nedochádzalo k ďalšiemu vyrušovaniu a ohrozovaniu chránených živočíchov;
3. Vykonať navrhnuté opatrenia, ktoré budú viesť k zachovaniu hniezdnych/úkrytových možností resp. vytvorenie náhradných hniezdnych/úkrytových možností.

Kedy je potrebné vykonať obhliadku budovy

1. Zatepľovanie a rekonštrukcia domu
2. Rekonštrukcia strechy
3. Oprava strechy, výmena krytiny a konštrukčných prvkov
4. Oprava rímsy, atiky, fasády domu
5. Výmena klampiarskych prvkov
6. Tmelenie dilatačných špár
7. Výmena vchodových okien
8. Doinštalovanie chýbajúcich mriežok na horizontálne (atikové) a vertikálne (špajzové) otvory
9. Búracie práce

Prečo je potrebný tento postup

Niektoré druhy vtákov napr. dážďovníky tmavé (*Apus apus*), belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), a žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*) ako aj netopiere - raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*), večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*) a večernica pestrá (*Vespertilio murinus*) v dôsledku postupného zániku svojich prirodzených biotopov začali hniezdiť v budovách (najčastejšie bytové domy a iné a výškové budovy). Na hniezdenie využívajú **rôzne štrbiny v strešných konštrukciách budov, medzi panelmi a v obvodových konštrukciách, najmä škáry medzi panelmi, ako aj rôzne typy vetracích otvorov.** Budovy, najmä panelové stavby, sú v súčasnosti najvýznamnejším hniezdnym biotopom pre dážďovníka tmavého. **Takmer 100 % slovenskej populácie dážďovníkov využíva na hniezdenie ľudské stavby.** V posledných rokoch sú dážďovníky a netopiere **najviac ohrozené udržiavacími a rekonštrukčnými stavebnými prácami vykonávanými na budovách,** na ktorých hniezdia. Predovšetkým sa jedná o zateplovanie obvodového plášťa, zatmeľovanie špár medzi panelmi (špárovanie), rekonštrukciu vrchného plášťa strešnej atiky atď. Pri zateplovaní obvykle dochádza aj k uzatváraniu vetracích otvorov alebo k ich zakrývaniu ochrannými plastovými mriežkami, čím sa dážďovníkom a netopierom natrvalo znemožňuje prístup k ich hniezdam/úkrytom, resp. dochádza k ich usmrteniu na hniezde, alebo v úkryte.

Ďalšie informácie a kontakt

Projekt LIFE Ochrana dážďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov v budovách Slovenska

Kontakt pre oblasť okresu Ilava:

Meno a priezvisko: Ing. Danka Palkechová

Adresa: C II 92/54

Mesto: 018 41 Dubnica nad Váhom

Tel. : 0948 848 011

Email: dankapalkechova@gmail.com

Web: <http://dazdovniky.vtaky.sk>

www.netopiere.sk

www.vtaky.sk

Použité zdroje:

Smernica Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva dopravy a regionálneho rozvoja

NOVÁ P., BARTONIČKA T. & CELUCH M., 2009: Ochrana netopierov pri rekonštrukciách panelových domov a podkrovní budov. SON & ČESON. Bardejov & Praha.